

«Η διακριτότητα-αυτοτέλεια της Οικονομικής Επιστήμης στο Λύκειο»

Εδώ και κάποια χρόνια (ΔΕΠΠΣ-2000) επιχειρείται η θεματική οργάνωση των Αναλυτικών Προγραμμάτων που στην ουσία οδηγούν σε **αλλαγή παραδείγματος** για το σχολείο.

Σχεδιάζεται, σύμφωνα με τον Σ. Αλαχιώτη, η αναθεώρηση του εκπαιδευτικού συστήματος της υποχρεωτικής εκπαίδευσης το γενικό πλαίσιο της οποίας χαρακτηρίζεται από δύο κυρίως παραμέτρους. Την ισόρροπη κάθετη κατανομή της διδακτέας ύλης από τάξη σε τάξη, ένα νέο δηλαδή Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών χωρίς άχρηστες επικαλύψεις και πρωθύστερα και την εφικτή οριζόντια διασύνδεση των Αναλυτικών Προγραμμάτων Σπουδών (Α.Π.Σ.) των επιμέρους γνωστικών αντικειμένων, παράμετρος που τιτλοδοτήθηκε ως «διαθεματική προσέγγιση». Δεν καταργείται η αυτονομία των μαθημάτων, τα οποία ωστόσο δικτυώνονται με βασικές διαθεματικές έννοιες και δραστηριότητες με τέτοιο τρόπο ώστε να προβάλλεται η «παράμετρος της διαθεματικότητας» στη σχολική πράξη.

Η θεμελιώδης διαθεματική έννοια μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως ιδέα για να γίνουν οι κατάλληλες προεκτάσεις και διασυνδέσεις διαφορετικών επιστημονικών γνώσεων, σαν «όχημα» κάθετης και οριζόντιας μεταφοράς της γνώσης και σύνθεσής της σε ένα ενιαιοποιημένο οικοδόμημα στο οποίο θα ενσωματώνεται κάθε νέα πληροφορία, ανάλογα με το νοητικό επίπεδο του μαθητή (Erickson, 1998).

Με τη διαθεματικότητα συνεχίζει ο Σ. Αλαχιώτης αναπροσαρμόζονται οι στόχοι και μέθοδοι διδασκαλίας, ενώ δομείται ανάλογα και το περιεχόμενο των μαθημάτων στη βάση μιας ισόρροπης κάθετης και οριζόντιας κατανομής της διδασκόμενης ύλης.

Η πρόταση αυτή καταργεί σε μεγάλο βαθμό τη σχέση του μαθητή με τη μάθηση, το στοχασμό και τη γνώση, τη συνείδηση, τη κατανόηση και τη συλλογικότητα. Το σχολείο χαρακτηρίζεται από **επιλεκτικότητα** (ελευθερία επιλογής θεματικά προκαθορισμένων αντικειμένων με τη μορφή διδακτικών ενοτήτων), **εναλλακτικότητα** (ισοδυναμία των θεματικών διδακτικών ενοτήτων για την

παραπέρα πορεία του μαθητή. Εκείνο που υπάρχει όμως είναι η ποικιλομορφία, η πολυμορφία και η συνθετική διαδικασία). Το σχολείο χαρακτηρίζεται επίσης από **αποσπασματικότητα** της γνώσης, **διεκπεραίωση και διαχείριση της πληροφορίας, χρήση μόνο της τεχνολογίας** σε αντίθεση με τη σκέψη και το στοχασμό.

Η ενοποίηση των επιστημονικών αντικειμένων στη βάση της διαθεματικότητας οδηγεί μελλοντικά και στην ενοποίηση των ειδικοτήτων των εκπαιδευτικών. Αυτή η κατάργηση της αυτοτέλειας των επιστημονικών αντικειμένων οδηγεί και στην κατάργηση των λειτουργικών διαδικασιών της διδασκαλίας, οι οποίες μπορούν να εξυπηρετήσουν τη γνώση και τη μάθηση. Η κατάργηση της αυτοτέλειας εξυπηρετεί στην πραγματικότητα την ιδεολογική χειραγώγηση του μαθητή και την διάλυση της ειδικότητας, ώστε να υπάρχει ευκολότερος δρόμος για παραπέρα εξάρτηση του καθηγητή, απειλή μετακίνησης από τη μια σχολική μονάδα στην άλλη, κινητικότητα, ρευστότητα και αβεβαιότητα. Επιπλέον αλλάζει ο ρόλος του καθηγητή στη διαδικασία της μάθησης, ο οποίος μετατρέπεται από δημιουργός αξιών, ιδεών και γνώσεων, που ανταλλάσσει με τους μαθητές, σε διεκπεραιωτή και αναπαραγωγό έτοιμων προγραμμάτων.

Από το σχολείο της μάθησης της μόρφωσης και της γνώσης περνάμε σε ένα άλλο σχολείο της ψυχικής ισορροπίας. Πρόκειται για μια μετάβαση από το σχολείο της γνώσης, (το νοησιαρχικό σχολείο) στο σχολείο της ψυχικής ισορροπίας, της ρύθμισης του συναισθήματος, της άνθησης της εξάρτησης, του καταναγκασμού στην έκφραση και της ομοιομορφίας. Αποτέλεσμα της μετάβασης από την γνώση στην ισορροπία και στη διαχείριση είναι η λιγότερη γνώση και μάθηση και η έμφαση στις δεξιότητες.

Η κλίση, η τάση, η ροπή είναι:

Προς ένα σχολείο πρακτικών εφαρμογών, δεξιοτήτων, ειδικότητας, μαθητείας και κατάρτισης.

Προς ένα σχολείο αποσπασματικό και εξαρτημένο από την οικονομική, κοινωνική και πολιτική εξουσία.

Προς ένα σχολείο που οδηγεί στην καταστροφή της μόρφωσης και της μη ολοκλήρωσης και απελευθέρωσης της προσωπικότητας του μαθητή.

Το σχολείο μέχρι πρόσφατα ήταν μεν αποσπασματικό αλλά **συμβατικό**. Στο συμβατικό σχολείο παρέχεται ολόκληρο το περιεχόμενο της γνώσης μιας επιστήμης (εναρμονισμένο με το ηλικιακό, νοητικό επίπεδο των μαθητών) με ατέλειες ή διαστρεβλώσεις θεωρητικές, μεθοδολογικές, ερμηνευτικές και ιδεολογικές.

Το συμβατικό σχολείο καλλιεργούσε ένα μεγάλο μέρος της γνώσης, το οποίο δεν απαιτούσε αντιστοίχιση με πρακτικές εφαρμογές, ήταν δηλαδή ένα περιεχόμενο συστηματικής επιστημονικής γνώσης, το οποίο διεκπεραιωνόταν μέσα από διακριτά- αυτοτελή μαθήματα επιστήμες. Υπήρχε, δηλαδή **αντιστοιχία επιστήμης και μαθήματος**.

-Προπομπός της κατάργησης της αντιστοιχίας επιστήμης και μαθήματος είναι η ένταξη στο Ωρολόγιο Πρόγραμμα του Λυκείου του Project, το οποίο προωθεί την αποσπασματική γνώση διότι αποκόπτεται από το εννοιολογικό και μεθοδολογικό πλαίσιο των επιστημών και συνδέεται αποκλειστικά με τις άμεσες εφαρμογές, τις μετρήσεις, τις στατιστικές, τις ταξινομήσεις, τις συγκρίσεις και τα αποτελέσματα.

Το Project σε αντίθεση με το αντικείμενο της επιστήμης διαμορφώνει μια συμβολική διάταξη γνώσεων και πληροφοριών τέτοια που οδηγεί το μαθητή στην αναπαραγωγή και απομνημόνευση έτοιμων λύσεων και εφαρμογών.

Στο Project οι συμμετέχοντες πλησιάζουν μεταξύ τους και επικοινωνούν στη βάση πρακτικών λύσεων και αποτελεσμάτων που ευνοούν ατομικές ή συλλογικές εφαρμογές, την αγορά (ευρεσιτεχνίες, καινοτομίες) και συνδέονται με την επιχειρηματικότητα. Η εκπαιδευτική διαδικασία υποτάσσεται στις συνθήκες του ανταγωνισμού, της επιχειρηματικότητας, της καινοτομίας και αποκλειστικά του κέρδους. Με αυτή τη λογική δεν μπορεί να λειτουργήσει η διαδικασία της παραγωγής και της ανταλλαγής που είναι μια κοινωνική δραστηριότητα.

Παρεμπιπτόντως, τα προγράμματα επιχειρηματικότητας δεν χρειάζεται να υπάρχουν στο σχολείο. Στη δημιουργία εικονικής επιχείρησης για παράδειγμα, ο μαθητής καλείται να παίξει το ρόλο του επιχειρηματία, με την επιχείρηση να θεωρείται ως μία μονάδα ανταγωνιστική στην αγορά με σκοπό το κέρδος. Με

τον τρόπο αυτό έχουμε μια μετατόπιση της εκπαίδευσης από τη γνωστικότητα στην εφαρμοστικότητα.

Επιπλέον το Project διαταράσσει σε μεγάλο βαθμό τη συμβατική ως σήμερα παιδαγωγική ισορροπία στο σχολείο γιατί προσθέτει και έναν άλλο επιβαρυντικό παράγοντα, την αναζήτηση από τους μαθητές νέων αρχών κενού περιεχομένου, ως καινοτομιών που έχουν σαθρά θεμέλια. Αυτές οι τάχα καινοτομίες θέλουν να προτάξουν τις βιωματικές και εμπειρικές διαστάσεις, το δημιουργικό παιχνίδι χωρίς κοινωνικό και επιστημονικό στόχο. Με τον τρόπο αυτό αγνοούν τον επιστημολογικό, παιδαγωγικό, διδακτικό και κοινωνικό τρόπο της μάθησης και επικεντρώνονται στον ψυχολογικό, που έχει ως αποτέλεσμα την προώθηση και την κυριαρχία της ομαδοσυνεργατικής και μαθητοκεντρικής διδασκαλίας και μάθησης. Οι θεωρίες αυτές δεν εφαρμόζονται πουθενά κατά αποκλειστικότητα, αλλά σε ένα μικρό μέρος της διδασκαλίας και πειραματικά. Δεν μπορούμε να αντικαταστήσουμε τη δοκιμασμένη διδασκαλία του καθηγητή, η οποία σταδιακά μπορεί να συνδυασθεί και με μορφές συνεργασίας των μαθητών. Διά αυτού του τρόπου διατηρείται η παιδαγωγική, επιστημονική και ψυχολογική ισορροπία των μαθητών, αφού δεν υπάρχει τρόπος να αντικατασταθεί μέχρι σήμερα η εμπειρία και η επιστημονική επάρκεια του καθηγητή.

-Το 2013 εντάσσεται στο ωρολόγιο πρόγραμμα του Λυκείου το μάθημα «Πολιτική Παιδεία» (Θεσμοί- Δίκαιο- Οικονομία). Είναι η πρώτη διαθεματική προσέγγιση προγράμματος σπουδών τριών διαφορετικών επιστημών και έτσι διαταράσσεται η αντιστοιχία μαθήματος και επιστήμης και ταυτίζονται τα αντικείμενα και οι μέθοδοι των επιστημονικών πεδίων. Αυτό σημαίνει ότι το περιεχόμενο κάθε διακριτού και αυτοτελούς μαθήματος αλλάζει (ακυρώνεται) και στη θέση του τοποθετούνται σύνολα πληροφοριών, περιοχές θεματικές, οι οποίες ανασύρονται αυθαίρετα και συνδέονται με συστήματα Project ή συστήματα πρακτικών εφαρμογών για την εύκολη χειραγώγηση της σκέψης και δράσης του νέου ατόμου.

Είναι απαραίτητο να υπάρχουν μεθοδολογικές, θεωρητικές, επιστημονικές αρχές και κριτήρια συγκρότησης, οργάνωσης και δομής του περιεχομένου του

κάθε μαθήματος που διδάσκεται στην Δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Μεθοδολογική αρχή σημαίνει αυτό που προσδιορίζουμε ως **βάση** και **θεμέλιο** κίνησης και λειτουργίας της οικονομίας, καθώς και της **δυναμικής** πορείας και εξέλιξή της.

Η Οικονομική Επιστήμη έχει αντικείμενο που προσδιορίζεται στην παραγωγή, ανταλλαγή και διανομή των αγαθών στην κοινωνία. Χρησιμοποιεί **πρώτο** μεθοδολογικά κριτήρια και αρχές προσέγγισης που περιέχουν εννοιολογικά και μεθοδολογικά σύνολα και **δεύτερο** μονάδες μέτρησης για τη μέτρηση των οικονομικών μεγεθών με εργαλεία τα Μαθηματικά μοντέλα, τη Συναρτησιακή Ανάλυση, την Οικονομετρία, τη Λογιστική κλπ.

Οι μεθοδολογικές αρχές της οικονομικής επιστήμης στο σχολείο είναι για παράδειγμα: ο άνθρωπος και η εργασία, η ατομική και συλλογική εργασία στη βάση του καταμερισμού της εργασίας.

Βασική μεθοδολογική αρχή είναι η διαμόρφωση της τιμής του εμπορεύματος και του μισθού.

Μεθοδολογική αρχή είναι το κεφάλαιο ως κατηγορία συγκρότησης της οικονομικής μονάδας παραγωγής, ανταλλαγής, μεταφορών, διανομής και υπηρεσιών αγαθών.

Το πρόβλημα του χρήματος και των συναλλαγών που έχει σχέση με το κεφάλαιο και τη λειτουργία του.

Η διαμόρφωση της αξίας του εμπορεύματος μέσα από την αξία της εργασίας και της ανταπόκρισης και ικανοποίησης των συνολικών αναγκών.

Η οικονομική κρίση αποτελεί μεθοδολογικό άξονα προσέγγισης της οικονομικής επιστήμης. Πως γεννιέται η οικονομική κρίση; 1) Η κρίση είναι γέννημα της συσσώρευσης και συγκέντρωσης- συγκεντροποίησης του κεφαλαίου καθώς και της ρύθμισης, κατανομής, διαχείρισης και ελέγχου. 2) Η άνιση κατανομή του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος σε παγκόσμιο επίπεδο είναι ένας παράγοντας που γεννά τη οικονομική κρίση. Η κρίση γεννά την ανεργία, τη

φτώχεια, την πτώση του εισοδήματος και την ψευδή διαμόρφωση του μισθού εργασίας.

Ένας άλλος μεθοδολογικός άξονας είναι η λειτουργία του δημόσιου χρέους και πως μέσα από την αύξηση του δημόσιου χρέους έχουμε μείωση των εισοδημάτων.

Επίσης πρέπει να εξετάσουμε ποιος είναι ο ρόλος του κεφαλαίου στη δημόσια επιχείρηση, πως και με ποιους όρους λειτουργεί σε σχέση με το ιδιωτικό.

Πως συνδέονται οι ιδιωτικές επιχειρήσεις, το τραπεζικό σύστημα και τα δημόσια έργα. Πως αναπτύσσονται τα κέρδη του τραπεζικού κεφαλαίου κ.α.

Αυτό το αντικείμενο έχει περιορισμένη σχέση με το αντικείμενο της Κοινωνιολογίας, η οποία ασχολείται με την οργάνωση, τη δομή και τη λειτουργία της κοινωνίας. Η κοινωνιολογία δεν μετράει εργασιακή δύναμη και οικονομικά μεγέθη, όπως κάνει η Οικονομική Επιστήμη, αλλά πολλές φορές χρησιμοποιεί τη στατιστική για να καταγράψει μεταβολές ομάδων και πληθυσμών. Υπάρχει βασική διαφοροποίηση στο αντικείμενο των δύο επιστημών μεταξύ τους.

Φανταστείτε δε να προσθέσουμε την Πολιτική επιστήμη και το Δίκαιο, το οποίο έχει ως αντικείμενο μελέτης το σύνολο των κανόνων που ρυθμίζουν την κοινωνική συμβίωση των ανθρώπων.

Ο όρος «Πολιτική Παιδεία» μέσω του οποίου επιχειρείται να συγκροτηθεί μάθημα είναι επιστημονική διαστρέβλωση. Άλλο πράγμα είναι να περνάμε στους σκοπούς της εκπαίδευσης την έννοια πολιτική συνείδηση και άλλο να διαμορφώνουμε τίτλο μαθήματος «Πολιτική Παιδεία». **Δεν υφίσταται τέτοιο επιστημονικό αντικείμενο.** Αυτό είναι μια παρέκκλιση επιστημονική, ιδεολογικού τύπου, που δημιουργεί Βεμπεριανό ιδεότυπο. Το επιστημονικό περιεχόμενο του συγκεκριμένου αντικειμένου ανάγεται τελικά στην πολιτική.

Η διαφορετική μεθοδολογική διάρθρωση των αντικειμένων και των μεθόδων των επιστημών που περιλαμβάνονται στο μάθημα «Πολιτική παιδεία» οδηγεί σε τεράστια προβλήματα στη διδασκαλία. Με το μάθημα αυτό έχουμε ως

αποτέλεσμα: **πρώτο** τη διδασκαλία μιας επιλεκτικής θεματολογίας και όχι την ολοκληρωμένη κατανόηση των επιστημονικών αντικειμένων και **δεύτερο** την ένταση της αποσπασματικότητας της παρεχόμενης γνώσης.

Επιπλέον το μάθημα αυτό έχει μέχρι τώρα αρνητικά αποτελέσματα σε μορφωτικό, διδακτικό, μαθησιακό και γνωστικό επίπεδο. 1)Σε μαθησιακό επίπεδο δημιουργείται σύγχυση, αφού υπάρχει αταξία και έλλειψη συστηματοποίησης των γνώσεων που διδάσκονται 2)Στο γνωστικό επίπεδο ο μαθητής καλείται να επεξεργαστεί αντικείμενα επιστημονικών γνώσεων που προέρχονται από διαφορετικές περιοχές της κοινωνικής πραγματικότητας για τα οποία έχουν χρησιμοποιηθεί διαφορετικές μέθοδοι έρευνας. 3)Το μορφωτικό αποτέλεσμα είναι ελλειμματικό γιατί δεν αλληλοεπιδρούν οι επιστήμες εννοιολογικά, ώστε η μία να βοηθάει την άλλη, αλλά τα αντικείμενα ταυτίζονται και διδάσκονται όλα από εκπαιδευτικό μίας ειδικότητας. Έτσι το οικονομικό αντικείμενο μπορεί να μετατραπεί σε κοινωνιολογικό ή νομικό. Κυριαρχεί μια κοινωνιολογίζουσα προσέγγιση των οικονομικών και πολιτικών φαινομένων, που οδηγεί σε διαστρέβλωση του αντικειμένου και της διδασκαλίας τους.

-Μια αντίστοιχη προσπάθεια γίνεται στο νέο αναλυτικό πρόγραμμα της Ιστορίας, η οποία γίνεται θεματική Ιστορία με θεματικούς φακέλους με έμφαση στην αφήγηση ηθικών στάσεων και βιωμάτων. Οι φάκελοι αποκτούν αυτονομία σε σχέση με το διδακτικό αντικείμενο και λειτουργούν ως διεκπεραίωση εντολών και εφαρμογών, ενώ καλλιεργείται η αυταπάτη ότι υπάρχει ελευθερία επιλογής. Τελικά η επιλογή θα γίνεται με τα έτοιμα θέματα των φακέλων που έχουν συγκεκριμένη μεθοδολογία και ερμηνεία. Η διαδικασία της θεματικότητας-διαθεματικότητας οδηγεί στη διάσπαση των Προγραμμάτων.

Είναι γνωστό ότι οι Γενικοί Σκοποί του μαθήματος της Ιστορίας συνδέονται με το συνολικό περιεχόμενο της Ιστορίας και κατευθύνονται στο ερώτημα, τι πραγματικά συνέβη στο παρελθόν και ποια είναι τα αντικειμενικά και αληθινά γεγονότα. Οι Γενικοί Σκοποί συνδέονται με τα γενικά και ειδικά ερωτήματα της Ιστορίας και της σύγχρονης κοινωνίας. Στο σχολείο πρέπει να διδάσκεται η Γενική Ιστορία η οποία να περιλαμβάνει όλες τις ιστορικές περιόδους.

Τελικά σκοπός της διδασκαλίας της Ιστορίας δεν μπορεί να είναι η αποδόμηση και η ιδεολογική κατασκευή της Ιστορίας γιατί αποκλίνει από τη μάθηση και γνώση και οδηγεί στη σύγχυση, το χάος.

-Τέλος οι σκοποί της θρησκευτικής εκπαίδευσης στο Λύκειο μεταξύ άλλων είναι ο θρησκευτικός γραμματισμός και η κριτική θρησκευτικότητα.

Με τον **θρησκευτικό γραμματισμό**, ως ιδιαίτερο μέρος των πολυγραμματισμών, ο μαθητής **αποκτά τη δεξιότητα** της λειτουργικής χρήσης αναπαραστάσεων, εννοιών, κρίσεων, γενικεύσεων, σχημάτων, εικόνων, συμβόλων, επικοινωνιακών μέσων, αφηγήσεων, νοημάτων και σημασιών.

Με την **κριτική θρησκευτικότητα** καλλιεργείται η ολιστικής νοημοσύνη στην εκπαιδευτική διαδικασία, στην οποία συμμετέχουν νους και καρδιά και η οποία διαμορφώνει ανθρώπους με «ζωηρή επιθυμία» για δικαιοσύνη και δημοκρατία. Ο μαθητής πρέπει να πιστεύει κριτικά (ελεύθερα, διερευνητικά, ενεργητικά, με σεβασμό στους άλλους, ειρηνικά, χωρίς ηθικισμό, φανατισμό και μισαλλοδοξία). Έτσι, απομακρύνεται ο κίνδυνος του θρησκευτικού φονταμενταλισμού. Ο μαθητής/η μαθήτρια χρειάζεται να έχει **βασική πληροφόρηση** και να ασκεί την κριτική σκέψη, ώστε **να μπορεί να αποκωδικοποιεί** τα στοιχεία, αρχικά της σύγχρονης ιστορίας, αλλά και γενικά της ιστορίας, που σχετίζονται με θρησκευτικά ζητήματα, καθώς και να ερμηνεύει το παρελθόν και το παρόν του κόσμου στο οποίο ζει.

Οι κοινωνικές επιστήμες πρέπει να διδάσκονται μέσα από διαφορετικά διακριτά-αυτοτελή μαθήματα γιατί:

1. Έχουν διαφορετικό αντικείμενο και μέθοδο, που σημαίνει ότι έχουν εννοιολογικά και μεθοδολογικά διαμορφωμένα ερωτήματα – προβλήματα, που αντιστοιχούν σε διαφορετικά πεδία της φυσικής και κοινωνικής πραγματικότητας.
2. Έχουν διαφορετικές αρχές και διαφορετικούς σκοπούς.
3. Τα διαφορετικά αντικείμενα και μέθοδοι πρέπει να διδάσκονται στον μαθητή ως ολοκληρωμένα επιστημονικά αντικείμενα. Να υπάρχει δηλαδή

αντιστοιχία επιστήμης και μαθήματος, ώστε να μην προκαλείται σύγχυση, αταξία και έλλειψη συστηματοποίησης των γνώσεων που θα διδαχθούν οι μαθητές, με γενεσιουργό αιτία την αυθαίρετη ενοποίηση ή ταύτιση των επιστημονικών αντικειμένων.

Για να γίνεται σωστά η διδασκαλία πρέπει να υπάρχει αντιστοίχιση κάθε επιστήμης με τον καθηγητή μιας ειδικότητας. Όταν με την επιλογή αυτή καταργείται η ειδικότητα τότε κάθε καθηγητής ξεχνάει το δικό του αντικείμενο και διδάσκει μέσω ενός πακέτου μια περιοχή της γνώσης που την αποστηθίζει και τη συνδέει μόνο με θεματικές εφαρμογές ή project.

Κατόπιν αυτών γίνεται φανερό ότι απαραίτητη προϋπόθεση για να συνεννοηθούμε είναι η διακριτότητα και αυτοτέλεια των μαθημάτων. Από αυτή τη θέση δεν υπάρχει υποχώρηση. Είναι ανάγκη τα μαθήματα να είναι διακριτά-αυτοτελή και να διδάσκονται σε διαφορετικό και συγκεκριμένο ωράριο. Με βάση λοιπόν τη διακριτότητα των μαθημάτων πρέπει να διαμορφωθεί το νέο πρόγραμμα του Λυκείου.

Τέντες Παντελής

Σχολικός Σύμβουλος

Πρόεδρος της Ένωσης Οικονομολόγων Εκπαιδευτικών

15-12-2017/ Ημερίδα Θεσσαλονίκης

Οι αλλαγές 74-81

Η εκπαίδευση θεωρείται παράγοντας οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης. Θεσμοθετείται και καθιερώνεται η επαγγελματική εκπαίδευση. Το γενικό λύκειο είναι ενιαίο μόνο ως προς την διοίκηση και οργάνωση, αλλά διασπασμένο ως προς την δομή, λειτουργία και το περιεχόμενο της γνώσης(κλασσική-πρακτική κατεύθυνση).

Με τη δημιουργία δύο τύπων λυκείου γενικού και τεχνικού, έχουμε όχι μόνο διάσπαση στη διοίκηση και οργάνωση, αλλά παραπέρα διάσπαση στη δομή λειτουργία και περιεχόμενο της γνώσης με τάσεις εξειδίκευσης.

Οι αλλαγές την περίοδο 81-85

Οι αλλαγές στοχεύουν στον αστικό εκσυγχρονισμό του εκπαιδευτικού συστήματος. Δημιουργείται το ΕΠΛ, στο οποίο συστεγάζονται οι δύο κατευθύνσεις της εκπαίδευσης χωρίς να παρουσιάζουν οργανική ενότητα. Κυριαρχεί το ιδεολόγημα ότι συνδέει τη θεωρία με την πράξη. Γίνονται ενιαίες η διοίκηση και η οργάνωση, ενώ η δομή η λειτουργία και το περιεχόμενο της γνώσης εξακολουθούν να είναι διασπασμένα.

Η περίοδος 85-90

Πολυδιάσπαση της γνώσης μέσω της πρόσθεσης πολλών ειδικοτήτων. Η προσέγγιση της επιστημονικής γνώσης είναι μηχανιστική, δεν ανταποκρίνεται στις ανάγκες της παραγωγής. Το λύκειο με τις δέσμες οδήγησε σε στείρο και αυξανόμενο ανταγωνισμό, την εμπορευματοποίηση της γνώσης και αποστεώθηκε σταδιακά από τον μορφωτικό του ρόλο.

Η περίοδος 90-2000

Στο ιδεολογικό επίπεδο, εμφανίζεται τάση αποδέσμευσης της εργασίας και των σπουδών. Παραμένει το πρόβλημα της συνεχούς διάσπασης-διαίρεσης του σχολείου.